

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, a Túróczi & Pőcze Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Túróczi Emese ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek dr. Bölcskei Zsolt (Dr. Bölcskei Zsolt Ügyvédi Iroda) ügyvéd által képviselt Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (1016 Budapest, Mészáros u. 58/a.) I.r. és dr. Barabás Adrienn jogtanácsos által képviselt Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (1072 Budapest, Nagydíófa u. 10-12.) II.r. alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság (2012. január 1-jétől Fővárosi Törvényszék) 2009. március 20. napján kelt 20.P.630.924/2004/50. számú ítélete ellen a felperes 2009. május 28. napján 52., az I.r. alperes 2009. június 4. napján 54. és a II.r. alperes 2009. június 4. napján 53. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az I. és II.r. alperesnek a felperes tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztő rendelkezésével közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresetet elutasító rendelkezés tekintetében nem érinti, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségre is kiterjedően megváltoztatja, és a keresetet teljes egészében elutasítja.

A másodfokú bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 1.200.000 (egymillió-kétszázezer) forint + Áfa, a II.r. alperesnek 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A másodfokú bíróság kötelezi továbbá a felperest, hogy külön felhívásra az államnak fizessen meg 5.279.900 (ötmillió-kétszázhetvenkilencezer-kilencszáz) Ft kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes 2004. szeptember 17. napján előterjesztett keresetében a Fővárosi Bíróság 13.K.30.676/2003/17. számú ítéletére alapozva, melyben az I.r. alperes (akkor még alperes) H-2416/2/2002. számú határozatát a KF: 9293-20/2002. és a KF: 9293-20/2002-II. számú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte jogszabálysértő volta miatt, továbbá amiatt, hogy a 2002. július 16. napján előterjesztett környezetvédelmi hatósági engedély iránti kérelmére a keresetindításig választ nem kapott, kérte az I.r. alperes kártérítési felelőssége alapján 12.791.000 Ft, ennek időarányos (2002. október 15. napjától), 32.475.000 Ft, ennek időarányos (2003. július 1. napjától), valamint 12.755.000 Ft, ennek 2004. március 15. napjától járó törvényes kamata, valamint a pertárgyérték után számított 5 %-os ügyvédi munkadíj megfizetésére történő kötelezését. Az I.r. alperes védekezése ismeretében előadta, hogy jelen esetben nem jogszabály-értelmezési kérdésről van szó, hanem jogszabálysértés történt, mert az I.r. alperes olyan kérdésben hozott határozatot, amire nem volt hatásköre, és mert nem vizsgálta azokat a felperes tevékenységét ellenőrző jegyzőkönyveket, amelyeket a közigazgatási per irataihoz csatolt, és amelyek az I.r. alperesnek is rendelkezésére álltak. Sérelmezte, hogy az I.r. alperes a határozatával a fokozatosság elvét megsértette, a felperessel szemben korábban figyelmeztetést, felszólítást, bírságot nem alkalmaztak, az ügynek nem volt előzménye, mégis a tevékenység felfüggesztéséről hozott döntést. Nyilvánvaló jogellenes magatartásként jelölte meg, hogy az I.r. alperes a 2002. november 19-én benyújtott környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt nem vette figyelembe.

A megismételt eljárásban a felperes 67.526.047 Ft, ennek 2002. július 25. napjától számított kamatai megfizetésére tartotta fenn a keresetét, egyben perbe vonta a II.r. alperest, az elsőfokú környezetvédelmi hatóságot. Jogsértőnek minősítette a tevékenysége azonnali hatályú felfüggesztését úgy, hogy mérési eredmények nem álltak az alperesek rendelkezésére, a határozat iratellenes volt, olyan engedély hiányára hivatkozott, amelynek beszerzésére a jogszabály a felperesnek további határidőt biztosított. Nem volt olyan bizonyíték, ami az első- és másodfokú határozatot alátámasztotta volna. Környezetveszélyeztetésre úgy történt hivatkozás, hogy mérési eredmények nem támasztották alá. A környezetvédelmi felülvizsgálat tekintetében az elsőfokú határozatot két év négy hónap, a másodfokú határozatot két év nyolc hónap alatt hozták meg, és csak ekkor vonták vissza a tevékenység felfüggesztésére vonatkozó intézkedést, holott a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció átvételét követően azt meg kellett volna tenni. A felperes az érintett telepen 2005. január 1. napjáig fogadhatott volna települési folyékony hulladékot figyelemmel G. Város Önkormányzata 22/2004. (IX. 30.) ÖK rendeletére. Kárszámítása mindazonáltal 2002. július 25. és 2005. július 14. napja közötti időre vonatkozott (1089 nap). Ezen időszakra a nettó árbevétel-kiesés 67.526.047 Ft-ot tett ki. Álláspontja szerint az alpereseket egyetemleges felelősség terheli. A kár keletkezési ideje 2002. július 25. napja, mert a II.r. alperes 2002. július 19-i határozata figyelembevételével ekkor történt meg a telephely bezárása. Károsodása 2005. július 14-ig tart, amikor is az I.r. alperes környezetvédelmi engedélyt adott a szennyvíztisztításból származó előkezelt iszap lerakására.

Az I.r. alperes jogalap hiányában a kereset elutasítását kérte. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kt.) 74. § (3) bekezdése által biztosított hatáskörében járt el, amikor a környezetveszélyeztetést észlelve a felperes tevékenységét teljes körben felfüggesztette. A közigazgatási perben eljáró bíróság nem jogkérdésben, hanem szakkérdésben foglalt állást, amikor a felfüggesztés feltételeit nem találta megalapozottnak, és a jogszabály eltérő értelmezése folytán helyezte hatályon kívül az I.r. alperes határozatát. Az eltérő jogszabály-értelmezés önmagában azonban nem jelent jogellenes és felróható magatartást. A lakossági bejelentések alapján a Kt. 22. § (2) bekezdése alapján a légszennyezés, 15. § (1) bekezdése alapján a föld, mint környezeti elem veszélyeztetése és károsítása - de jelen esetben hangsúlyozottan a veszélyeztetése - indokolta a határozatát. Hivatkozott a Kt. 4. § k) pontjára. Előadta, hogy a hatóságok egyértelműen a levegő és a talaj veszélyeztetését és károsodását állapították meg abból kiindulva, hogy a műszaki védelem nélküli területen való hulladék-elhelyezés környezetkárosodást idézhet elő. Az I.r. alperes a környezet védelme érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, sem jogellenesség, sem vétkesség nem terheli. A felperes által alkalmazott technológia nem elégíti ki a Kt. 22. § (3) bekezdésében szabályozott követelményt. A Kt. 73. § (1), 74. § (1) és (3) bekezdéseire utalt, és előadta, hogy a veszélyeztetés észlelésekor el kell eljárnia. Az adott esetben történt vízmintavétel, melyben olyan savat találtak, ami veszélyezteti a környezetet. A közigazgatási per bírósága ezt a mintát nem találta megfelelő bizonyítéknak a felfüggesztő határozat meghozatalához. Előadta, hogy a felperes által hivatkozott ÁNTSZ vizsgálat és mintavétel más szempontok alapján történik. A kereset összecszerűségét is vitatta.

A megismételt eljárásban a kereset elutasítását kérte mind jogalap, mind összecszerűség tekintetében. Tagadta, hogy részéről vétkesség, felróhatóság fennállna. Ha környezet veszélyeztetését észleli, nincs lehetősége a mérlegelésre, a tevékenységet fel kell függeszteni (Kt. 74. §). E körben eljárása jogszerű volt. Sérlemelte, hogy a felperes az államigazgatási eljárással kapcsolatos felelősséget teljes egészében az I.r. alperesre hárította figyelmen kívül hagyva az eljárás kétfokozatúságát. Az elsőfokú hatóság eljárásával nem kívánt foglalkozni, de a reál irányadó határidő álláspontja szerint mindösszesen százhusz nap. A működés felfüggesztésével kapcsolatosan az iratok felterjesztése 2002. szeptember 13-án, míg az elbírálás 2003. január 16-án történt meg, a működési engedélyre nézve pedig a felterjesztés 2004. december 19-én, az elbírálás pedig 2005. május 12. napján. Ez utóbbinál kb. egy hónap volt a késedelem, ami nem minősül kirívó jogsértésnek. Határozatai megfeleltek a környezetvédelmi törvénynek.

A II.r. alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, hogy jogszerűen kötelezte a Kt. 73. § (1) bekezdésére tekintettel a felperest a környezetvédelmi felülvizsgálatra, melynek határidejét éppen a felperes kérelme alapján hosszabbította meg 2002. szeptember 30. napjáig. Erre az időre esett, hogy a bűzhatás miatt panaszhadjárat indult, majd 2002. márciusában a felperesnél

gátszakadás következett be. A helyszínen lefolytatott ellenőrzés eredményeként hozta meg a KF: 9293-2/2002. számú határozatát, mely a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat idejére a felperes hulladékgazdálkodási tevékenységét felfüggesztette, és ezt a döntést fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánította. Állította, hogy a Kt. 74. § (3) bekezdésére tekintettel a felperes tevékenységének felfüggesztése jogszerű volt, mert ehhez elegendő a környezetveszélyeztetés vagy környezetkárosítás észlelése. A környezetveszélyeztetés felismerése után a hatóság nem várhat arra, hogy a környezetkárosítás vagy szennyezés ténylegesen be is következzen. Jelentősnek minősítette azt a körülményt, hogy a felfüggesztés tartama alatt a lakossági és önkormányzati panaszbejelentések megszűntek. Állította, hogy a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alátámasztotta a döntését, hiszen a környezetszennyezés bekövetkezett, a telep alatt talajvíz-szennyeződést mutattak ki. A felfüggesztés tartamának megállapításakor figyelembe vette, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat végén a Kt. 79. §-ában biztosított hatáskörében dönt majd a tevékenység folytathatóságáról. A rendelkezésére álló leggyorsabb és leghatékonyabb hatósági intézkedést tette meg, ezáltal bizonyítottan úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes fellebbezése nyomán a másodfokú hatóság a felfüggesztést csak az 1. számú gátszakadással érintett kazettára tartotta fenn, de a II.r. alperes 2002. július 19. napján a KF: 9293-20/2002. számú határozatával a felperes tevékenységét ismét felfüggesztette hivatkozva a jogellenes hulladékgazdálkodási tevékenységre és arra, hogy amióta a felperes a tevékenységét újra kezdte, a bűz miatti addig abbamaradt bejelentések ismét elindultak. A KF: 9293-20/2002. számú határozatot az I.r. alperes helybenhagyta, és a felperes által kezdeményezett bírósági felülvizsgálat során a határozatok azonnali végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasították. A Fővárosi Ítéltábla 3.Kpkf.50.334/2003/3. számú határozatában rámutatott, hogy a speciális jogszabályi rendelkezések célja éppen a környezetvédelmi szempontból kifogásolt tevékenység megakadályozása, önmagában az a körülmény, hogy ez szükségképpen bevételkiesést okoz a felperesnek nem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését. Hangsúlyozta, hogy a közigazgatási perben a bíróság ítélete a környezetvédelmi jogszabályok eltérő értelmezésén alapult. A téves jogszabály-értelmezés vagy a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg. Vitatta, hogy bármiféle kár bekövetkezett volna, de a kár mértékét is. A felperes a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt 2002. november 13. napján terjesztette elő, ezután kezdődött meg annak vizsgálata és a szakhatóságok megkeresése, melyek 2003. február és március hónapban érkeztek be. 2003. június 18-án elkészítette az első határozattervezetet, majd konzultációk kezdődtek. Több határozattervezet készült, és 2004. október 27. napján hozta meg a KF: 34.543/2004. számú határozatot, ami a környezetvédelmi működési engedélyt kiadta a jogerőtől számított egy évig. Fellebbezés nyomán az I.r. alperes a határozatot részben megváltoztatta azzal, hogy a szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését nem engedélyezte.

A Fővárosi Bíróság 2005. szeptember 28. napján kelt 20.P.630.924/2004/6. számú közbenső ítéletével megállapította az (I.r.) alperes felperessel szembeni államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségét. A Fővárosi Ítéltábla 2006. március 30. napján meghozott 9.Pf.20.135/2006/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította azzal, hogy mind a felperes, mind az (I.r.) alperes másodfokú perköltségét 360.000 - 360.000 Ft-ban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 2009. március 20. napján meghozott 20.P.630.924/2004/50. számú ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek bruttó 1.332.444 Ft-ot, ezen összeg után 2005. április 19. napjától a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot, a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek bruttó 23.984.000 Ft-ot, ezen összeg után 2003. március 19. napjától a kifizetésig járó és a mindenkori költségvetési törvény szerinti késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 15 nap alatt 300.000 Ft + 20 % áfa perköltséget. Kötelezte a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 104.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy ezt meghaladóan a felek a költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az APEH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága felhívására 300.000 Ft kereseti illetéket, az ezt meghaladó 600.000 Ft kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

Ítéletének indokolásában a Ptk. 349. § (1), 339. § (1) és a Pp. 164. § (1) bekezdései alapján rögzítette, hogy a felperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége abban a tárgyban, hogy az alperesek jogellenesen és felróhatóan jártak el, mely magatartásukkal okozati összefüggésben a felperest az általa hivatkozott mértékű kár érte. A perben elkülönítetten kellett vizsgálni a közigazgatási perrel is érintett határozatok kapcsán az alperesek eljárását, illetve a felperes kérelmére indult eljárásban kifejtett alperesi tevékenységet. Rögzítette, hogy a felperes az eljárásokban a rendes jogorvoslatot igénybe vette. A Fővárosi Bíróság a közigazgatási perben meghozott ítéletével az alperesek határozatait hatályon kívül helyezte, azok tehát jogellenesek voltak. A kártérítési felelősséghez szükséges felróhatóság azonban a közigazgatási ítélet alapján nem állapítható meg. Az alperesek terhére a felróhatóság akkor lenne megállapítható, ha nyilván tévesen értékelték volna a jogszabályok tartalmát, vagy nyilvánvalóan rosszul mérlegelték volna a bizonyítékokat. Ez azonban nem állapítható meg, mivel az alperesek a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdései szerint jártak el határozataik meghozatala során. A jogszabály eltérő értelmezése illetőleg a mérlegelési jogkörben való eltérő döntés nem alapoz meg kártérítési felelősséget. Ezért az alpereseknek a felperesi tevékenység azonnali felfüggesztésére vonatkozó határozataik meghozatalával az elsőfokú bíróság nem állapított meg kártérítési felelősséget.

Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy megalapozza-e az alperesek kártérítési felelősségét az a körülmény, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban a felperes részére a működési engedélyről nem a jogszabály által meghatározott határidőben döntöttek. A Kt. 90. §-a, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 15. § (1) és (5), 21. § (1) és (2) bekezdései alapján rögzítette, hogy a környezetvédelmi engedély megszerzésére, továbbá a működési engedély kiadására irányuló eljárásban az ügyintézési határidő legfeljebb kilencven nap, mely határidő indokolt esetben egy ízben harminc nappal meghosszabbítható; a szakhatóság a megkeresést, ha jogszabály másként nem rendelkezik, tizenöt napon belül köteles teljesíteni, és ha az előírt határidőben nem nyilatkozik, hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, kivéve ha a határnapon a nyilatkozatra további nyolc napot kér. Mindezek alapján megállapította, hogy a II.r. alperes tizennyolc hónap, míg az I.r. alperes egy hónap késedelemmel hozta meg a határozatait figyelemmel arra, hogy egyik alperes sem hozott határozatot a határidő meghosszabbításáról. Az alpereseket terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a tekintetben, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az I.r. alperes a működési engedély kiadása körében a késedelmet az ügyek torlódására alapította, e körben tanúként nyilatkozott T. M. Ezen felül azonban az I.r. alperes ezt a védekezését semmivel sem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság ezt az egy hónapos késedelmet is, mely bár rövid tartamú volt, olyanként értékelte, mint ami a felperes méltányos érdekeit sértette. A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy az ügy különösen bonyolult volt. Több határozattervezet készült, emellett a szakhatóságok nem nyilatkoztak időben. A szakhatóság határidőn túl történő nyilatkozatára a II.r. alperes alappal nem hivatkozhat az Áe. 21. § (2) bekezdése alapján, mivel a határidő elteltét követően a szakhatóság hozzájárulását a II.r. alperesnek megadottnak kellett volna tekintenie. Önmagában az, hogy ezt követően több mint két éven keresztül határozattervezetek készültek, nem menti ki a II.r. alperes késedelmét. 2003. márciusát követően semmilyen intézkedés nem történt, ami arra utalt volna, hogy a II.r. alperest határozata meghozatalában az ügy bonyolultsága hátráltatja. A késedelemmel érintett időpont 2003. november 13-tól kezdődően állapítható meg. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperes maga volt az, aki 2002. szeptember 30. napjáig határidő hosszabbítást kért kérelme benyújtására. A Fővárosi Bíróság a közigazgatási perben 2004. májusában hozta meg az I.r. alperesi határozat végrehajtásának felfüggesztése tárgyában a végzését, így a felperes részben emiatt, részben pedig ezt követően a működési engedély hiánya miatt nem tudott volna tevékenykedni. Az elsőfokú bíróság a felperes bevételkiesése tárgyában szakértői bizonyítást rendelt el, és B. S. szakértői véleményét megalapozottnak, önmagával és a tényekkel nem ellentétesnek minősítette, ítélezése alapjául elfogadta. Eszerint megállapította, hogy az alatt az idő alatt, amíg ténylegesen nem működött, azaz 2002. július 25-től 2005. július 14-ig, a felperes bevételkiesése 98.496.936 Ft, mely alapján az adózás előtti eredmény 47.986.832 Ft-ban fogadható el. Ennek alapján a havi bevételkiesés összege 2.736.026 Ft, amit adózás előtti eredmény meghatározása érdekében meg kell szorozni a 0,487 szorzóval, és így az adózás előtti havi bevételkiesés 1.332.444 Ft. Ez az összeg,

ami az I.r. alperes esetében az egy hónapi késelem miatt megfelel a kártérítés mértékének, míg a II.r. felperes esetében tizennyolc hónappal számolva a kár összege 23.984.003 Ft. Ezen összegek megtérítésére kötelezte az alpereseket, mivel nem tudták bizonyítani, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, és a bizonyítatlanság következményeit viselniük kell.

A késedelmi kamatról szóló rendelkezését a Ptk. 301. § (1) bekezdésével indokolta, azzal, hogy a kezdőnapot nem a felperes által megjelölttel egyezően, hanem középarányos idővel határozta meg. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel rendelkezett azzal, hogy az I.r. alperes túlnyomórészt pernyertes lett, míg a II.r. alperes csak részben.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával, a kereseti kérelmének történő teljes helyt adást kért. A fellebbezési pertárgyértéket 42.209.603 Ft-ban jelölte meg. Az alperesek egyetemleges felelősségét kérte kimondani. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet az alperesek felelőssége kérdésében az egyetemlegesség vagy a részösszeg vonatkozásában a kizárólagosság tárgyában nem foglalt állást. A perköltség megállapításánál kérte figyelembe venni a 9.P.20.135/2006/3. számú végzésben javára megállapított 360.000 Ft perköltséget. Az elsőfokú ítéletet a kár keletkezésének időpontja, ebből eredően a kár okozás időtartama és az összecszerűség tekintetében egyaránt támadta. A kár keletkezésének kezdő időpontja 2002. július 25-e, amikor a II.r. alperes tudva a valótlan állításokról, a G. ... hrsz-ú kommunális szennyvíz, szennyvíziszap ürítő, kezelő telep tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztette. Valótlan állítás volt, hogy a felperes nem rendelkezik hulladékkezelési tevékenységre engedéllyel, hogy a tevékenységét ellenőrizetlen körülmények között folytatja, és hogy olyan hulladékok is leürítésre kerülhetnek, amelyek a környezet elemeinek károsodásához vezethetnek. A Fővárosi Bíróság közigazgatási perben meghozott ítélete bizonyítja, hogy a felperes rendelkezett engedéllyel, számos ellenőrzési jegyzőkönyv igazolja, hogy tevékenységét a hatóságok folyamatosan ellenőrizték. A közigazgatási perben meghozott ítélet kimondta, hogy az alperesi határozatok nélkülözik a ténybeli és jogi megalapozottságot, ezért jogszabálysértők. Mindezek alapján nem helytálló a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdéseire történő hivatkozás, mivel a hatóságok nem észleltek környezetszennyezést. Ezt a tényt alátámasztja az I.r. alperes 14/5829/6/2004. számú határozata, melyben rögzítette, hogy a tevékenység nem környezetveszélyeztető. Ugyanezt mondta ki a II.r. alperes KF: 34.543/2004. számú határozata is. A környezetvédelmi felülvizsgálatot a telephely működése, tevékenység folytatása mellett is lehetett volna végezni, ehhez nem kellett volna a telepet bezárni. Az elsőfokú bíróság a kár okozásának időtartamát tévesen és részben iratellenesen állapította meg. A határidő számításánál abban tévedett, hogy csak a működési engedély kérése és kiadása közötti időszakot vette figyelembe. A felperes 2002. július 16-án benyújtott engedély hosszabbítási kérelmére évekig nem válaszoltak, csak harminchat hónap múlva hoztak érdemi döntést. A folyamatos károkozás időtartalma tehát nem tizennyolc illetve egy hónap, hanem harminchat. Nem értett egyet a szakértő kárszámításával,

mert azt nem a felperessel megkötött érvényes szerződések alapján végezte el. A szakértő nem volt árszakértő, a szennyvíziszap fogadására nincs hatósági ár megállapítva, ennek ellenére 2002. évre 2.800 Ft/m³ árral szemben 1.800 Ft-tal számolt. A felperes tényleges árbevétel-kiesése harminchat hónapra 132.211.800 Ft. Nem értett egyet a szakértői számítással az árbevétel nyereség részére vonatkozóan sem, mert a szakértő 48,7 %-ot talált az árbevételből nyereséggént elszámolhatónak, holott a szennyvíziszap többletmennyiségének fogadása a felperesnek lényegében többletköltséget nem okozott. Az ítélet indokolása hiányos, a szakértőnek az árbevétel nyereség részére vonatkozó megállapítását semmiféle irat nem támasztotta alá.

Az I.r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a vonatkozó jogszabályokat, de azokból részben nem helytálló jogi következtetést vont le. A Ptk. 349. § (1) és 339. § (1) bekezdéseire utalva kifejtette, hogy államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló perekben azt kell vizsgálni, hogy az eljáró szerv dolgozója a határozat meghozatalával összefüggésben követett-e el olyan jogellenes és felróható magatartást, ami az államigazgatási szerv kártérítési felelősségét megalapozza. Következetesnek minősítette a bírósági gyakorlatot abban, hogy valamely jogszabályi rendelkezés téves értelmezése vagy a bizonyítékok téves értékelése önmagában felróható magatartást nem valósít meg, ehhez nyilvánvaló és kirívó jogsértés szükséges. De önmagában a jogszabálysértés a felróhatóságot nem teszi megállapíthatóvá. Az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontot fogadott el, amikor az I.r. alperes tekintetében azt a következtetést vonta le, hogy a kártérítési felelősséghez szükséges felróhatóság hiányzik. Az I.r. alperes a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdése szerint járt el határozata meghozatala során, a felperesi tevékenység felfüggesztése körében vétkessége nem állapítható meg. E törvény az I.r. alperest meghatározott intézkedések megtételére kötelezi, kimondva, hogy a hatóság abban az esetben, ha a környezet veszélyeztetését észleli, felfüggesztheti a tevékenységet. Az elsőfokú bíróság egyetértett azzal az I.r. alperesi védekezéssel, hogy a jogszabály eltérő értelmezése illetőleg a mérlegelési jogkörben eltérő döntése nem alapoz meg kártérítési felelősséget. Ugyanakkor nem helytálló a döntése, amikor az I.r. alperest marasztalta a működési engedély határidőn túl történő meghozatala miatt. Az I.r. alperest az akkor hatályos Áe. 66. § (2) bekezdése értelmében teljes felülvizsgálati kötelezettség terhelte az elsőfokú hatóság határozatát és eljárását illetően. A másodfokú szervnek meg kellett keresnie az elsőfokú eljárásba bevont szakhatóságok felettes szerveit az állásfoglalások felülvizsgálata céljából. Vizsgálnia kellett, hogy az elsőfokú hatóság maradéktalanul eleget tett-e a tényállás tisztázási kötelezettségének, hogy a felperesi tevékenység megfelel-e a környezeti elemek védelmére hivatott jogszabályi előírásoknak. A Kt. a környezetvédelmi engedély megszerzésére a működési engedély kiadására irányuló eljárásban kilencven napos ügyintézési határidőt szabályoz, míg a szakhatóságok közreműködésére harminc napot állapított meg. Az iratok között fellelhetők az alperesi határozatok, az azokat alátámasztó szakhatósági nyilatkozatok, melyekből megállapítható, hogy az I.r.

alpereshez 2004. december 19-én érkeztek meg az iratok és határozatát 2005. május 12-én hozta meg. Az ügy bonyolultsága, az ügyek nagy száma és torlódása miatt a szakmai felülvizsgálat hosszabb időt igényelt. Álláspontja szerint huszonnégy napos ügyintézési késedelme nem minősíthető nyilvánvaló és kirívó jogsértésnek, és az eljárás elhúzódása sem volt oly mértékű, ami magatartását felróhatóvá tenné. Az I.r. alperes azösszegezését is vitatta mind a számítási mód, mind pedig a megállapított összeg tekintetében. A szakértő nem a kirendelő végzésnek tett eleget, az időintervallumok tekintetében attól eltért. A kártérítés összegének vizsgálatánál a bíróság által meghatározott vizsgált időszakot megelőző és azt követő két - két év az, ami alapján a felperes bekövetkezett kára, elmaradt haszna megállapítható. A szakértői vélemény 1. pontjában foglaltakat elfogadta, nem értett viszont egyet a 2. pontban foglaltakkal, vagyis hogy a bevételkiesésnél kizárólag a 2002. első negyedévi teljesítményeket vette figyelembe, mert ez olyan rövid időszak, ami nem tudja híven ábrázolni a felperesi gazdálkodást. Nem fogadta el, hogy csak a 2000 - 2001. éveket értékelte a szakértő a 3. pont keretében végzett számításnál. Az I.r. alperes szerint a súlyozott nyereségszint 28,8 %, a felperes kieső nyeresége 22.149.344 Ft 2002-es évi bázison, és a huszonnégy napra számítható adózás előtti bevételkiesés ilyen módon 489.384 Ft-ban számszerűsíthető.

A II.r. alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és ellenkérelmének, valamint fellebbezésének megfelelően a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Kifejtette, hogy a 2002. április 4. napján kiadott KF: 9293-2/2002. számú határozata meghozatala során a Kt. 74. § (3) bekezdésében biztosított hatáskörében járt el, miután észlelte a környezetveszélyeztetést. A felperes a szikkasztásos tevékenységét szigeteletlen, műszaki védelem nélküli földmedrű kazettákban végezte, ami azt a veszélyt hordozta, hogy a környezet valamely elemét bármikor szennyezheti, tehát a veszélyeztetés ténye a határozathozatal előtt és alatt mindvégig fennállt. Mindezeket tetőzte a gátszakadás megtörténte, mint rendkívüli káresemény. A nagy mennyiségű kiáramló anyag szétterülése további környezetszennyezést, mint az elvi lehetőséget mindenféle hatósági mérés nélkül megalapozta. A határozat indokolása tartalmazta, hogy a gátszakadás pontos okait a korábban elrendelt felülvizsgálat során meg kell határozni, és kifejtésre került, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a telepen folytatott szennyvíz-leürítési tevékenység hulladékkezelési tevékenységnek minősül. A környezetveszélyeztetés felismerése azonnali intézkedést igényelhet, a II.r. alperes nem várhat arra, hogy a környezetkárosítás vagy szennyezés ténylegesen bekövetkezzon. Az adott esetben nemcsak észlelés történt, de a vízből vett minták laboratóriumi megvizsgálása olyan anyag jelenlétét mutatta ki, ami nagy valószínűséggel okozta a bűzhatást. A később benyújtott környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alátámasztotta az azonnali helyes döntést, mert nemcsak környezetveszélyeztetés állt fenn, hanem tényleges környezetszennyezés is, minthogy a telep alatt talajvíz-szennyeződést

mutatott ki, ami 70-80 méterre juthatott a teleptől. A felfüggesztés időtartamának megállapításánál a II.r. alperes figyelembe vette, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat végén a Kt. 79. §-a alapján dönt a felperes tevékenységének folytathatóságáról. A felülvizsgálati dokumentáció beadásáig nem kockáztathatta, hogy a felperes tevékenységével tovább veszélyeztesse a környezetet. A II.r. alperes a rendelkezésére álló leggyorsabb és leghatékonyabb intézkedést tette, teljes mértékben betartva a vonatkozó jogszabályi előírásokat. Az I.r. alperes 2002. június 14-i másodfokú határozatával a felfüggesztést csak az 1. számú gátszakadással érintett kazettára tartotta fenn, azonban ez a határozat is kimondta a káresemény bekövetkezését. Ez alatt mind a lakosság, mind G. Város Önkormányzata részéről nagyszámú bejelentés érkezett a II.r. alpereshez a telephely környezetében tapasztalható bűz miatt. 2002. július 19. napján meghozott határozatával a felperes telephelyén folytatott tevékenységet ismét felfüggesztette hivatkozva a jogellenesen engedély nélkül folytatott hulladékgazdálkodási tevékenységre. E körben jogszerűen alkalmazta a Kt. 74. § (3) bekezdését és a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 45. § (2) bekezdését. Az I.r. alperes az e tárgyban meghozott határozatait helybenhagyta, a felperes a jogerős határozattal szemben bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett, és kérte a határozatok azonnali végrehajtásának felfüggesztését, azonban az elsőfokú bíróság e kérelmet elutasította, és a Fővárosi Ítéltábla fellebbezés nyomán ezt a határozatot helybenhagyta indoklásában kifejtve: „tekintve, hogy a speciális jogszabályi rendelkezések célja éppen a környezetvédelmi szempontból kifogásolt tevékenység megakadályozása, önmagában az a körülmény, hogy ez szükségképpen bevételkiesést okoz a felperesnek, nem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését”. Utóbb a Fővárosi Bíróság 13.K.30.676/2003/17. számú ítéletével a közigazgatási határozatokat hatályon kívül helyezte, a II.r. alperesnek azonban változatlan az álláspontja, miszerint hibás volt az az ítéleti megállapítás, hogy a szippantott szennyvízre, mint folyékony hulladékra a Hgt. hatálya nem terjed ki. Ezzel ellentétes jogi szabályozást tartalmaz a Hgt. 2. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, 3. § d) pontja és a 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet 3. § b) pontja. A tevékenység felfüggesztése álláspontja szerint a vonatkozó jogszabályi előírásoknak mindenben megfelelt. Ha a másodfokú bíróság ezzel nem értene egyet, úgy az esetleges téves jogszabály-értelmezés vagy a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg, a bizonyítékok bizonyító erejének eltérő értelmezése nem minősül jogellenes magatartásnak. A részleges felülvizsgálatra kötelező határozat teljesítési határidejét a felperes kérte meghosszabbítani, melyhez a II.r. alperes hozzájárult. A dokumentáció elkészítéséhez a felperesnek több mint kilenc hónapra volt szüksége, és 2002. november 18. napján nyújtotta be. A II.r. alperes jóhiszeműségét bizonyítja, hogy nem szabott ki végrehajtási bírságot, mert a II.r. alperesnek is az volt az érdeke, hogy a környezeti állapotok feltárása megtörténjen. A kérelem beérkezését követően 2002. december 16-án a II.r. alperes megkereste az érintett szakhatóságokat, és ezek a szervek állásfoglalásukat 2003. február - március hónapokban terjesztették elő. Az állásfoglalások beérkezése után több határozattervezetet készített, a legelsőt 2003. július 18-án, és ez még a

tevékenység folytatásának megtiltására, a leürítő hely azonnali bezárására irányult. Ezt követően folyamatos konzultációk zajlottak a II.r. alperes működési rendjének megfelelően. A határozat meghozatalát illetően hivatkozott az Áe. 26. §-ára, mely a közigazgatási szerv kötelezettségévé teszi a döntéshozatalhoz szükséges tényállás tisztázását, mert enélkül semmilyen döntés nem hozható. Az államigazgatási eljárás törvényessége, szakszerűsége és eredményessége nagymértékben attól függ, hogy a tényállás tisztázása körültekintően történt-e meg. Jogszabálysértő az eljárás, ha a hatóság a tényeket nem tárja fel teljes körűen. Ez indokolta, hogy több határozattervezet készült. Csak a tényállás folyamatos tisztázása következtében vált lehetővé a környezetvédelmi működési engedély kiadása. A II.r. alperes szervezeti felépítése, működési rendje, létszáma, az eljárások kimagasló száma, bonyolultsága nincs összhangban a jogalkotó által meghatározott ügyintézési határidővel. A késelem tehát álláspontja szerint nem felróható, egymagában a jogszabálysértően késedelmes ügyintézés nem ad alapot a felróhatóság megállapítására. 2004. október 27-én a II.r. alperes a felperesnek kiadta a környezetvédelmi működési engedélyt, a benyújtott fellebbezés alapján az I.r. alperes azonban az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és csak előkezelt iszap lerakására adott engedélyt a külön kiadásra kerülő meghatározott feltételekkel, továbbá azzal a megkötéssel, hogy a különböző hasznosítási eljárások a régió hulladékgazdálkodási tervével összhangban valósuljanak meg. Nem engedélyezte azonban a szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését. A II.r. alperes hangsúlyozta, hogy a felperes a többlet feltételként szabott hulladékkezelési engedélyt nem kérte. Miután a felperes szabályszerű működésének feltétele lett volna a hulladékkezelési engedély megléte, így erre vonatkozó kérelem benyújtása nélkül a felperes a környezetvédelmi működési engedély megléte mellett sem működhetett volna. Erre alapítva állította, hogy a kártérítési felelősség okozati összefüggés eleme is hiányzik. Kifogásolta, hogy nem történt meg annak vizsgálata, hogy a felperes állítólagos kárának megtérülését, kárának hiányát hogyan befolyásolta az, hogy a felperes másik, G. ... hrsz-ú telephelyén a tevékenységet továbbra is folytatta. Kifogásolta a kártérítés összecszerűségét illető ítéleti megállapításokat, mert az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, ítéletéből hiányoznak azok a körülmények, amelyek alapján megállapítható, hogy a kirendelt szakértő véleményének elfogadásakor az elsőfokú bíróság mit vett irányadónak. Hiányzik annak kifejtése, hogy az I.r. alperes által tanúként indítványozott személy által előadottak alapján, de figyelemmel az alperesek nyilatkozatára is, miért nem került sor másik szakértő kirendelésére. A szakértő nem a kirendelésnek megfelelően terjesztette elő szakvéleményét, hiszen az arra vonatkozott, hogy a tárgyidőszakot megelőző és az azt követő két - két évet is vizsgálni kell, míg a kirendelt szakértő a 2005. júliusát követő időszakot nem vizsgálta. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a II.r. alperes 2003. április 13-ig hozhatta volna meg a jogszabály által előírt határidőben a határozatát. Az állítólagos károkozás időpontja tehát 2003. április 13-a. Az elsőfokú bíróság a kamatszámítás kezdetének időpontját ehhez képest tévesen állapította meg.

A Fővárosi Ítéltábla 2009. november 19. napján meghozott 9.P.21.124/2009/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. A II.r. alperest mentesítette az elsőfokú perköltség megfizetése alól. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II.r. alperesnek személyenként 500.000 Ft együttes első- és másodfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy az állam javára, az adóhatóság felhívására az ott írt számlára fizessen meg további 600.000 Ft kereseti és 900.000 Ft fellebbezési eljárási illetéket. A másodfokú bíróság határozata a kártérítési felelősség felróhatósági és okozati összefüggési eleme hiányán alapult.

A felperes felülvizsgálati kérelme alapján a Legfelsőbb Bíróság 2010. december 2. napján meghozott Pfv.VIII.20.750/2010/5. számú részítéletével az I. és II.r. alperesnek a felperes tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztő rendelkezésével közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti keresetet elutasító rendelkezése tekintetében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Egyebekben a jogerős ítéletet - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. A hatályon kívül helyező rendelkezésekkel kapcsolatos felülvizsgálati perköltséget a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán a felperes által le nem rótt 2.500.000 Ft felülvizsgálati illetékben és a felek egyenként 500.000 - 500.000 Ft jogi képviseleti díjában állapította meg. A Legfelsőbb Bíróság egyetértett a jogerős ítéletnek a felperes tevékenységének azonnali hatályú felfüggesztése miatt az alperesek kártérítési felelősségének hiányával kapcsolatos álláspontjával. Ugyanakkor tévesnek minősítette a másodfokú bíróságnak azt a megállapítását, miszerint a hatósági felfüggesztés miatt a felperes a működését a 2002. július 19. és 2004. május 24. napja közötti időben nem folytathatta, majd a közigazgatási bíróságnak a közigazgatási határozat végrehajtásának felfüggesztéséről szóló határozata kézbesítése után ez az akadály megszűnt. A felperes a tevékenységét nem a közigazgatási bíróság felfüggesztéséről rendelkező végzése kézbesítéséig, hanem a környezetvédelmi működési engedély kiadásáig nem folytathatta. A sérelmezett jogerős hatósági határozat nem a közigazgatási eljárást, hanem a felperes működését függesztette fel. A II.r. alperes a felfüggesztés időtartama alatt a felülvizsgálati eljárást folytatta, több határozattervezetet is készített. A felperes e körben előterjesztett kártérítési kereseti kérelmét a hatósági eljárás jogszabályba ütköző elhúzódására alapította, mely kereseti kérelem jogalapját az elsőfokú bíróság meg is állapította. A másodfokú bíróság a jogalapot és az összegezését egyaránt támadó fellebbezéseket téves jogi indokai alapján nem bírálta el. A hatályon kívül helyező rendelkezés az új eljárás lefolytatására azt az utasítást adta, hogy a fellebbezések elbírálásával új határozatot kell hozni.

A felülvizsgálati eljárást követően a felperes pontosította a kártérítési igényét, és az I.r. alperest 1.277.044 Ft, ennek 2005. április 12. napjától, a II.r. alperest 26.817.914 Ft, ennek 2004. október 28. napjától számított a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamata és a perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Az I.r. alperes nyilatkozatai fenntartása mellett utalt arra, hogy a felperes hulladékkezelési engedélyt nem kért, hulladék kezelését azonban csak engedély birtokában végezhetné volna.

A II.r. alperes rámutatott, hogy a környezetvédelmi működési engedély a tevékenység folytatására ad engedélyt, vagyis a folyékony hulladékkezelésre, annak fenntartására és az ott meglévő technológia alkalmazására jogosít, de más, a technológiához kapcsolódó vagy annak alapját képező külön engedélyhez kötött tevékenység végzésére nem. Nyomatékosan hivatkozott arra, hogy a felperes a Hgt. szerinti hulladékkezelési engedéllyel nem rendelkezett, noha 2002. óta a G. ... hrsz-ú ingatlanon a folyékony hulladék kezelése csak hulladékkezelési engedély birtokában végezhető. A kártérítési felelősség megállapításához szükséges okozati összefüggés nem mutatható ki, mert a felperes jogerős hulladékkezelési engedély nélkül folyékony hulladékot egyáltalán nem fogadhatott volna a G. ... hrsz-ú telephelyen. A felperes saját felróható magatartása körében kell értékelni ennek az engedélynek a hiányát, mely nélkül még a működési engedély birtokában sem tevékenykedhetett volna.

A másodfokú bíróság a felülvizsgálati részítélet hatályon kívül helyező rendelkezésével érintett körben bírálta felül elsőfokú ítéletet {Pp. 228. § (4) bekezdés}.

A II.r. alperes 2004. október 27. napján meghozott KF: 34.543/2004. számú határozatával a részleges környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alapján a környezetvédelmi működési engedélyt a felperesnek kiadta folyékony kommunális hulladék (szennyvíz) fogadására és elhelyezésére földkazettákban azzal, hogy a tevékenység csak érvényes hulladékkezelési engedély birtokában végezhető, és a működési engedély a hulladékkezelési engedély jogerőre emelkedése után egy évig, de legfeljebb 2007. október 31. napjáig érvényes. Ezt a határozatot a felperes fellebbezése nyomán (is) az I.r. alperes 2005. május 12. napján meghozott 14/5829/6/2004. számú határozatával megváltoztatta, a környezetvédelmi működési engedélyt csak szennyvíztisztításból származó, előkezelt iszap lerakására adta meg a külön kiadásra kerülő kezelési engedélyben meghatározott feltételekkel. A szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését nem engedélyezte, egyebekben a II.r. alperes határozatát helybenhagyta. E határozattal szemben a felperes a bírósági felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslatát nem vette igénybe, így ezzel zárult le a KF. 59.035-2/2001. számú határozattal elrendelt részleges környezetvédelmi felülvizsgálat.

Nem vitatható, hogy az alperesek - bár elsősorban a II.r. alperes - a részleges környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban a reájuk irányadó ügyintézési határidőt (Kt. 91. §) nem tartották be, ami jogellenes magatartásnak minősül. A felperes kártérítési igénye azon alapult, hogy az alatt az idő alatt, amíg az alperesek előtti eljárás tartott, addig működését nem folytathatta, és emiatt bevételtől esett el.

A másodfokú bíróságnak azt kellett értékelni, hogy önmagában a környezetvédelmi működési engedély feljogosította volna-e a felperest a folyékony kommunális hulladék (szennyvíz), előkezelt szennyvíziszap fogadására és elhelyezésére, vagy ehhez további feltételeknek kellett-e teljesülniük. Az alperesek védekezése erre utalt. A felperes jogerősen a környezetvédelmi működési engedélyt csak szennyvíztisztításból származó, előkezelt iszap lerakására kapta meg, mégpedig külön kiadásra kerülő kezelési engedélyben meghatározandó feltételekkel. A másodfokú bíróság abból indult ki, hogy ha az alperesek időszerűen járnak el, akkor a korábban meghozott határozat sem tartalmazhatott volna más feltételeket, vagyis a felperes engedélye csak szennyvíztisztításból származó, előkezelt iszap lerakására vonatkozott volna a külön kiadásra kerülő kezelési engedélyben meghatározott feltételek mellett.

Az alperesek fellebbezési érvelése arra vonatkozott, hogy a felperes hulladékkezelési engedéllyel nem rendelkezett, ezen engedély hiányában a környezetvédelmi működési engedély birtokában sem végezhetett volna a tevékenységét. A Hgt. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a törvény hatálya kiterjed a) minden hulladékra; b) a hulladékgazdálkodási tevékenységekre és létesítményekre. A (2) bekezdés c) pontja értelmében a törvény hatálya a szennyvizekre, kivéve a folyékony hulladékot, csak annyiban terjed ki, amennyiben azokról jogszabály másképp nem rendelkezik. E megfogalmazásból az következik, hogy a törvény hatálya a folyékony hulladékokra kiterjed. 3. § d) pontja szerint folyékony hulladék: az a hulladékká vált folyadék, amelyet nem vezetnek el, és nem bocsátanak ki szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül. A Hgt. 14. § (1) bekezdése értelmében hulladékkezelési tevékenységnek minősül a hulladék gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása, és a (2) akként rendelkezik, hogy hulladékkezelési tevékenység - ha törvény, kormányrendelet vagy miniszteri rendelet ettől eltérően nem rendelkezik - kizárólag a környezetvédelmi hatóság engedélyével végezhető. A felperes tevékenysége részben kifejezetten kommunális eredetű lakossági szennyvíz fogadására vonatkozott, amit alátámasztott az általa csatolt 2000. és 2001. évben megkötött 12 szerződés. A települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet, melynek alkalmazásában települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységnek minősül a) a települési hulladék gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása (a továbbiakban együtt: hulladékkezelés); b) a települési hulladékkezelő létesítmény üzemeltetése, meghatározza a települési folyékony hulladék fogalmát {3. § b) pont}. Eszerint települési folyékony hulladék a szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül el nem vezetett szennyvíz, amely ba) emberi tartózkodásra alkalmas épületek szennyvíztároló létesítményeinek és egyéb helyi közműpótló berendezéseinek ürítéséből, bb) a nem közüzemi csatorna- és árokrendszerekből, valamint bc) a gazdasági, de nem termelési, technológiai eredetű tevékenységből származik. A környezetvédelmi hatóság - meghatározott szakhatóságok bevonásával -

engedélyezi a települési hulladékkal kapcsolatos begyűjtést, üzletszerű szállítást, kivéve az országba történő behozatalnak, kivitelnak, átszállításnak minősülő szállítást, előkezelést, tárolást, hasznosítást, ártalmatlanítást {20. § (1) bekezdés}. A II.r. alperes elsőfokú környezetvédelmi működési engedélyhatározata kifejezetten utalt arra, hogy a tevékenység csak érvényes hulladékkezelési engedély birtokában végezhető, míg az I.r. alperes másodfokú határozatának azon kitétele, hogy külön kiadásra kerülő kezelési engedélyben meghatározott feltételekkel kapta meg a felperes a működési engedélyt, azt jelenti, hogy a környezetvédelmi működési engedély által meghatározott keretek között hulladékkezelési engedély birtokában végezhetné volna a felperes a tevékenységet. A felperes állította ugyan, hogy ilyen engedéllyel rendelkezik, azt azonban nem igazolta, hogy az új működési engedélynek megfelelő engedélyt kérte és megkapta volna. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes ilyen engedéllyel nem rendelkezett, ezért csak feltételezés, hogy a környezetvédelmi működési engedély hiánya miatt keletkezett (keletkezhetett) kára. A felperes működéséhez szükséges további engedély hiánya annyit jelent, - miként az alperesek fellebbezési érvelése is tartalmazta -, hogy az okozati összefüggési láncolat megszakadt, mégpedig az engedélyezési eljárás kezdeményezésének hiányában a felperes oldalán fennálló okból. Hulladékkezelési engedély hiányában a felperes jogszerű hulladékkezelési tevékenységet nem folytathatott, a nem jogszerű tevékenység elmaradásából származó elmaradt vagyoni előnyt {Ptk. 355. § (4) bekezdés} kárként nem érvényesítheti. A Ptk. 349. § (1) bekezdése esetén is irányadó Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott, a kártérítési felelősség általános feltételei közül a jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés hiánya eredményezte, hogy a felperes keresete alaptalan.

Mivel a kártérítési felelősség konjunktív feltételei közül egyetlennek is a hiánya azt eredményezi, hogy a keresetet el kell utasítani, a másodfokú bíróság csak megjegyzi, hogy a felperes által érvényesített kár is bizonyítatlan. A felperes kizárólag csak szennyvíztisztításból származó, előkezelt iszap lerakására vált jogosulttá, ezért a felperes korábbi szerződésállományából csak azokból származó gazdasági eredmény elmaradása lett volna értékelhető, amelyek erre a hulladéktípusra vonatkoztak.

A másodfokú bíróság tehát az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

A pereszes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni az alperesek képviselőjével felmerült első- másodfokú és felülvizsgálati képviselői munkadíjat {Pp. 75. § (2) bekezdés}, melyet a másodfokú bíróság az előzményi eljárási szakaszokban megállapított összegek figyelembevételével, továbbá a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a kifejtett képviselői tevékenységgel arányosan állapított meg. Az illeték tárgyában meghozott rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésén és a

6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapult azzal, hogy a felperes köteles viselni a 900.000 Ft kereseti illetéket, saját fellebbezése után számított 900.000 Ft, az I.r. alperes fellebbezése után számított 79.900 Ft, a II.r. alperes fellebbezése után számított 900.000 Ft, valamint a felülvizsgálati eljárás 2.500.000 Ft illetékét.

Budapest, 2012. június 28.

. Pestovics Ilona s.k.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
Angyalka sk.
előadó bíró

Ráczné dr. Gohér

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő

Fővárosi Ítéltábla
9. Pf. 21.124/2009/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, dr. Török Imre ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek dr. Modori László jogtanácsos által képviselt **Országos Környezet-védelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség** (1016 Budapest, Mészáros u. 58/a) I.r. és dr. László Petra jogtanácsos által képviselt **Közép-duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség** (1072 Budapest, Nagydíófa u. 10-12.) II.r. alperes ellen **kártérítés** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. március 20. napján kelt 20. P. 630.924/2004/50. számú ítélete ellen a felperes 2009. május 28. napján 52., az I.r. alperes 2009. június 4. napján 54. és a II.r. alperes 2009. június 4. napján 53. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja. A II. rendű alperest mentesíti az elsőfokú perköltség megfizetése alól. Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alperesnek személyenként 500.000 (ötszázezer) Ft együttes első- és másodfokú perköltséget.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az állam javára, az adóhatóság felhívására az ott írt számlára fizessen meg további 600.000 (hatszázezer) forint kereseti és 900.000 (kilencszáz-ezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A felperes 2004. szeptember 17. napján előterjesztett keresetében a Fővárosi Bíróság 13. K. 30.676/2003/17. számú ítéletére alapozva, melyben az I.r. alperes (akkor még alperes) H-2416/2/2002. számú határozatát a KF: 9293-20/2002. és a KF: 9293-20/2002-II. számú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte jogszabálysértő volta miatt, továbbá amiatt, hogy a 2002. július 16. napján előterjesztett környezetvédelmi hatósági engedély iránti kérelmére a keresetindításig választ nem kapott, kérte az I.r. alperes kártérítési felelőssége alapján 12.791.000 Ft, ennek időarányos (2002. október 15. napjától), 32.475.000 Ft, ennek időarányos (2003. július 1. napjától), valamint 12.755.000 Ft, ennek 2004. március 15. napjától járó törvényes kamata, valamint a pertárgy érték után számított 5 %-os ügyvédi munkadíj megfizetésére történő kötelezését. Az I.r. alperes védekezése ismeretében előadta, hogy jelen esetben nem jogszabályértelmezési kérdésről van szó, hanem jogszabálysértés történt, mert az I.r. alperes olyan kérdésben hozott határozatot, amire nem volt hatásköre, és mert nem vizsgálta azokat a felperes tevékenységét ellenőrző jegyzőkönyveket, amelyeket a közigazgatási per irataihoz csatolt, és amelyek az I.r. alperesnek is rendelkezésére álltak. Sérelmezte, hogy az I.r. alperes a határozatával a fokozatosság elvét megsértette, a felperessel szemben korábban figyelmeztetést, felszólítást, bírságot nem alkalmaztak, az ügynek nem volt előzménye, mégis a tevékenység felfüggesztéséről hozott döntést. Nyilvánvaló jogellenes magatartásként jelölte meg, hogy az I.r. alperes a 2002. november 19-én benyújtott környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt nem vette figyelembe.

A megismételt eljárásban a felperes 67.526.047 Ft, ennek 2002. július 25. napjától számított kamatai megfizetésére tartotta fenn a keresetét, egyben perbe vonta a II.r. alperest, az elsőfokú környezetvédelmi hatóságot. Jogsértőnek minősítette a tevékenysége azonnali hatályú felfüggesztését, úgy hogy mérési eredmények nem álltak az alperesek rendelkezésére, a határozat iratellenes volt, olyan engedély

hiányára hivatkozott, amelynek beszerzésére a jogszabály a felperesnek további határidőt biztosított. Nem volt olyan bizonyíték, ami az első- és másodfokú határozatot alátámasztotta volna. Környezetveszélyeztetésre úgy történt hivatkozás, hogy mérési eredmények nem támasztották alá. A környezetvédelmi felülvizsgálat tekintetében az elsőfokú határozatot 2 év 4 hónap, a másodfokú határozatot 2 év 8 hónap alatt hozták meg, és csak ekkor vonták vissza a tevékenység felfüggesztésére vonatkozó intézkedést, holott a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció átvételét követően azt meg kellett volna tenni. A felperes az érintett telepen 2005. január 1. napjáig fogadhatott volna települési folyékony hulladékot figyelemmel G. Város Önkormányzata 22/2004. (IX. 30.) ÖK rendeletére. Kárszámítása mindazonáltal 2002. július 25. és 2005. július 14. napja közötti időre vonatkozott (1089 nap). Ezen időszakra a nettó árbevétel-kiesés 67.526.047 Ft-ot tett ki. Álláspontja szerint az alpereseket egyetemleges felelősség terheli. A kár keletkezési ideje 2002. július 25. napja, mert a II.r. alperes 2002. július 19-i határozata figyelembevételével ekkor történt meg a telephely bezárása. Károsodása 2005. július 14-ig tart, amikor is az I.r. alperes környezetvédelmi engedélyt adott a szennyvíztisztításból származó előkezelt iszap lerakására.

Az I.r. alperes jogalap hiányában a kereset elutasítását kérte. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kt.) 74. § (3) bekezdése által biztosított hatáskörében járt el, amikor a környezetveszélyeztetést észlelve a felperes tevékenységét teljes körben felfüggesztette. A közigazgatási perben eljáró bíróság nem jogkérdésben, hanem szakkérdésben foglalt állást, amikor a felfüggesztés feltételeit nem találta megalapozottnak, és a jogszabály eltérő értelmezése folytán helyezte hatályon kívül az I.r. alperes határozatát. Az eltérő jogszabály-értelmezés önmagában azonban nem jelent jogellenes és felróható magatartást. A lakossági bejelentések alapján a Kt. 22. § (2) bekezdése alapján a légszennyezés, 15. § (1) bekezdése alapján a föld, mint környezeti elem veszélyeztetése és károsítása - de jelen esetben hangsúlyozottan a veszélyeztetése - indokolta a határozatát. Hivatkozott a Kt. 4. § k) pontjára. Előadta, hogy a hatóságok egyértelműen a levegő és a talaj veszélyeztetését és károsodását állapították meg abból kiindulva, hogy a műszaki védelem nélküli területen való hulladék-elhelyezés környezetkárosodást idézhet elő. Az I.r. alperes a környezet védelme érdekében úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, sem jogellenesség, sem vétkesség nem terheli. A felperes által alkalmazott technológia nem elégíti ki a Kt. 22. § (3) bekezdésében szabályozott követelményt. A Kt. 73. § (1), 74. § (1) és (3) bekezdésére utalt, és előadta, hogy a veszélyeztetés észlelésekor el kell eljárnia. Az adott esetben történt vízmintavétel, melyben olyan savat találtak, ami veszélyezteti a környezetet. A közigazgatási per bírósága ezt a mintát nem találta megfelelő bizonyítéknak a felfüggesztő határozat meghozatalához. Előadta, hogy a felperes által hivatkozott ÁNTSZ vizsgálat és mintavétel más szempontok alapján történik. A kereset összecszerűségét is vitatta. A megismételt eljárásban a kereset elutasítását kérte mind jogalap, mind összecszerűség tekintetében. Tagadta, hogy részéről vétkesség, felróhatóság fennállna. Ha környezet veszélyeztetését észleli, nincs lehetősége a mérlegelésre,

a tevékenységet fel kell függeszteni (Kt. 74. §). E körben eljárása jogszerű volt. Sémlemezte, hogy a felperes az államigazgatási eljárással kapcsolatos felelősséget teljes egészében az I.r. alperesre hárította figyelmen kívül hagyva az eljárás kétfokozatúságát. Az elsőfokú hatóság eljárásával nem kívánt foglalkozni, de a reá irányadó határidő álláspontja szerint mindösszesen 120 nap. A működés felfüggesztésével kapcsolatosan az iratok felterjesztése 2002. szeptember 13-án, míg az elbírálás 2003. január 16-án történt meg, a működési engedélyre nézve pedig a felterjesztés 2004. december 19-én, az elbírálás pedig 2005. május 12. napján. Ez utóbbinál kb. 1 hónap volt a késedelem, ami nem minősül kirívó jogsértésnek. Határozatai megfeleltek a környezetvédelmi törvénynek.

A II.r. alperes a kereset elutasítását a felperes perköltségben marasztalását kérte. Állította, hogy jogszerűen kötelezte a Kt. 73. § (1) bekezdésére tekintettel a felperest a környezetvédelmi felülvizsgálatra, melynek határidejét éppen a felperes kérelme alapján hosszabbította meg 2002. szeptember 30. napjáig. Erre az időre esett, hogy a bűzhatás miatt panaszhadjárat indult, majd 2002. márciusában a felperesnél gátszakadás következett be. A helyszínen lefolytatott ellenőrzés eredményeként hozta meg a KF: 9293-2/2002. számú határozatát, mely a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat idejére a felperes hulladékgazdálkodási tevékenységét felfüggesztette, és ezt a döntést fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak nyilvánította. Állította, hogy a Kt. 74. § (3) bekezdésére tekintettel a felperes tevékenységének felfüggesztése jogszerű volt, mert ehhez elegendő a környezetveszélyeztetés vagy környezetkárosítás észlelése. A környezetveszélyeztetés felismerése után a hatóság nem várhat arra, hogy a környezetkárosítás vagy szennyezés ténylegesen be is következzen. Jelentősnek minősítette azt a körülményt, hogy a felfüggesztés tartama alatt a lakossági és önkormányzati panaszbejelentések megszűntek. Állította, hogy a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alátámasztotta a döntését, hiszen a környezetszennyezés bekövetkezett, a telep alatt talajvíz-szennyeződést mutattak ki. A felfüggesztés tartamának megállapításakor figyelembe vette, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat végén a Kt. 79. §-ában biztosított hatáskörében dönt majd a tevékenység folytathatóságáról. A rendelkezésére álló leggyorsabb és leghatékonyabb hatósági intézkedést tette meg, ezáltal bizonyítottan úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A felperes fellebbezése nyomán a másodfokú hatóság a felfüggesztést csak az 1. számú gátszakadással érintett kazettára tartotta fenn, de a II.r. alperes 2002. július 19. napján a KF: 9293-20/2002. számú határozatával a felperes tevékenységét ismét felfüggesztette hivatkozva a jogellenes hulladékgazdálkodási tevékenységre és arra, hogy amióta a felperes a tevékenységét újra kezdte, a bűz miatti addig abbamaradt bejelentések ismét elindultak. A KF: 9293-20/2002. számú határozatot az I.r. alperes helybenhagyta, és a felperes által kezdeményezett bírósági felülvizsgálat során a határozatok azonnali végrehajtásának felfüggesztésére irányuló kérelmet elutasították. A Fővárosi Ítéltábla 3. Kpkf. 50.334/2003/3. számú határozatában rámutatott, hogy a speciális jogszabályi rendelkezések célja éppen a környezetvédelmi szempontból kifogásolt tevékenység megakadályozása, önmagában az a körülmény, hogy ez

szükségképpen bevételkiesést okoz a felperesnek nem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését. Hangsúlyozta, hogy a közigazgatási perben a bíróság ítélete a környezetvédelmi jogszabályok eltérő értelmezésén alapult. A téves jogszabály-értelmezés vagy a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg. Vitatta, hogy bármiféle kár bekövetkezett volna, de a kár mértékét is. A felperes a környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációt 2002. november 13. napján terjesztette elő, ezután kezdődött meg annak vizsgálata és a szakhatóságok megkeresése, melyek 2003. február és március hónapban érkeztek be. 2003. június 18-án elkészítette az első határozattervezetet, majd konzultációk kezdődtek. Több határozattervezet készült, és 2004. október 27. napján hozta meg a KF: 34.543/2004. számú határozatot, ami a környezetvédelmi működési engedélyt kiadta a jogerőtől számított egy évig. Fellebbezés nyomán az I.r. alperes a határozatot részben megváltoztatta azzal, hogy a szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését nem engedélyezte.

A Fővárosi Bíróság 2005. szeptember 28. napján kelt 20. P. 630.924/2004/6. számú közbenső ítéletével megállapította az (I.r.) alperes felperessel szembeni államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségét. A Fővárosi Ítéltábla 2006. március 30. napján meghozott 9. Pf. 20.135/2006/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította azzal, hogy mind a felperes, mind az (I.r.) alperes másodfokú perköltségét 360.000 - 360.000 Ft-ban állapította meg.

Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban 2009. március 20. napján meghozott 20. P. 630.924/2004/50. számú ítéletével kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek bruttó 1.332.444 Ft-ot, ezen összeg után 2005. április 19. napjától a kifizetés napjáig járó és a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatot, a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek bruttó 23.984.000 Ft-ot, ezen összeg után 2003. március 19. napjától a kifizetésig járó és a mindenkori költségvetési törvény szerinti késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 15 nap alatt 300.000 Ft + 20 % áfa perköltséget. Kötelezte a II.r. alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 104.000 Ft perköltséget. Megállapította, hogy ezt meghaladóan a felek a költségeiket maguk viselik. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az APEH Közép-magyarországi Regionális Igazgatósága felhívására 300.000 Ft kereseti illetéket, az ezt meghaladó 600.000 Ft kereseti illetékről akként rendelkezett, hogy az állam viseli.

Ítéletének indokolásában a Ptk. 349. § (1), 339. § (1) és a Pp. 164. § (1) bekezdései alapján rögzítette, hogy a felperest terhelte a bizonyítás kötelezettsége abban a tárgyban, hogy az alperesek jogellenesen és felróhatóan jártak el, mely magatartásukkal okozati összefüggésben a felperest az általa hivatkozott mértékű kár érte. A perben elkülönítetten kellett vizsgálni a közigazgatási perrel is érintett

határozatok kapcsán az alperesek eljárását, illetve a felperes kérelmére indult eljárásban kifejtett alperesi tevékenységet. Rögzítette, hogy a felperes az eljárásokban a rendes jogorvoslatot igénybe vette. A Fővárosi Bíróság a közigazgatási perben meghozott ítéletével az alperesek határozatait hatályon kívül helyezte, azok tehát jogellenesek voltak. A kártérítési felelősséghez szükséges felróhatóság azonban a közigazgatási ítélet alapján nem állapítható meg. Az alperesek terhére a felróhatóság akkor lenne megállapítható, ha nyilván tévesen értékelték volna a jogszabályok tartalmát, vagy nyilvánvalóan rosszul mérlegelték volna a bizonyítékokat. Ez azonban nem állapítható meg, mivel az alperesek a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdései szerint jártak el határozataik meghozatala során. A jogszabály eltérő értelmezése illetőleg a mérlegelési jogkörben való eltérő döntés nem alapoz meg kártérítési felelősséget. Ezért az alpereseknek a felperesi tevékenység azonnali felfüggesztésére vonatkozó határozataik meghozatalával az elsőfokú bíróság nem állapított meg kártérítési felelősséget.

Ezt követően az elsőfokú bíróság azt vizsgálta, hogy megalapozza-e az alperesek kártérítési felelősségét az a körülmény, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálati eljárásban a felperes részére a működési engedélyről nem a jogszabály által meghatározott határidőben döntöttek. A Kt. 90. §-a, az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (Áe.) 15. § (1) és (5), 21. § (1) és (2) bekezdései alapján rögzítette, hogy a környezetvédelmi engedély megszerzésére, továbbá a működési engedély kiadására irányuló eljárásban az ügyintézési határidő legfeljebb kilencven nap, mely határidő indokolt esetben egy ízben harminc nappal meghosszabbítható, a szakhatóság a megkeresést, ha jogszabály másként nem rendelkezik, tizenöt napon belül köteles teljesíteni, és ha az előírt határidőben nem nyilatkozik, hozzájárulását megadottnak kell tekinteni, kivéve ha a határnapon a nyilatkozatra további nyolc napot kér. Mindezek alapján megállapította, hogy a II.r. alperes tizennyolc hónap, míg az I.r. alperes egy hónap késedelemmel hozta meg a határozatait figyelemmel arra, hogy egyik alperes sem hozott határozatot a határidő meghosszabbításáról. Az alpereseket terhelte a bizonyítási kötelezettség abban a tekintetben, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az I.r. alperes a működési engedély kiadása körében a késedelmet az ügyek torlódására alapította, e körben tanúként nyilatkozott T. M. Ezen felül azonban az I.r. alperes ezt a védekezését semmivel sem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság ezt az egy hónapos késedelmet is, mely bár rövid tartamú volt, olyanként értékelte, mint ami a felperes méltányos érdekeit sértette. A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy az ügy különösen bonyolult volt. Több határozattervezet készült, emellett a szakhatóságok nem nyilatkoztak időben. A szakhatóság határidőn túl történő nyilatkozatára a II.r. alperes alappal nem hivatkozhat az Áe. 21. § (2) bekezdése alapján, mivel a határidő elteltét követően a szakhatóság hozzájárulását a II.r. alperesnek megadottnak kellett volna tekintenie. Önmagában az, hogy ezt követően több mint két éven keresztül határozattervezetek készültek, nem menti ki a II.r. alperes késedelmét. 2003. márciusát követően semmilyen intézkedés nem történt, ami arra utalt volna, hogy a II.r. alperest határozata meghozatalában az ügy bonyolultsága hátráltatja. A

késedelemmel érintett időpont 2003. november 13-tól kezdődően állapítható meg. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a felperes maga volt az, aki 2002. szeptember 30. napjáig határidő hosszabbítást kért kérelme benyújtására. A Fővárosi Bíróság a közigazgatási perben 2004. májusában hozta meg az I.r. alperesi határozat végrehajtásának felfüggesztése tárgyában a végzését, így a felperes részben emiatt, részben pedig ezt követően a működési engedély hiánya miatt nem tudott volna tevékenykedni. Az elsőfokú bíróság a felperes bevételkiesése tárgyában szakértői bizonyítást rendelt el, és B. S. szakértői véleményét megalapozottnak, önmagával és a tényekkel nem ellentétesnek minősítette, ítélezése alapjául elfogadta. Eszerint megállapította, hogy az alatt az idő alatt, amíg ténylegesen nem működött, azaz 2002. július 25-től 2005. július 14-ig, a felperes bevételkiesése 98.496.936 Ft, mely alapján az adózás előtti eredmény 47.986.832 Ft-ban fogadható el. Ennek alapján a havi bevételkiesés összege 2.736.026 Ft, amit adózás előtti eredmény meghatározása érdekében meg kell szorozni a 0,487 szorzóval, és így az adózás előtti havi bevételkiesés 1.332.444 Ft. Ez az összeg, ami az I.r. alperes esetében az egy hónapi késedelem miatt megfelel a kártérítés mértékének, míg a II.r. felperes esetében tizennyolc hónappal számolva a kár összege 23.984.003 Ft. Ezen összegek megtérítésére kötelezte az alpereseket, mivel nem tudták bizonyítani, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, és a bizonyítatlanság következményeit viselniük kell.

A késedelmi kamatról szóló rendelkezését a Ptk. 301. § (1) bekezdésével indokolta, azzal, hogy a kezdőnapot nem a felperes által megjelölttel egyezően, hanem középarányos idővel határozta meg. A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel rendelkezett azzal, hogy az I.r. alperes túlnyomórészt pernyertes lett, míg a II.r. alperes csak részben.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával, a kereseti kérelmének történő teljes helyt adást kért. A fellebbezési pertárgy értéket 42.209.603 Ft-ban jelölte meg. Az alperesek egyetemleges felelősségét kérte kimondani. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet az alperesek felelőssége kérdésében az egyetemlegesség vagy a részösszeg vonatkozásában a kizárólagosság tárgyában nem foglalt állást. A perköltség megállapításánál kérte figyelembe venni a 9. P. 20.135/2006/3. számú végzésben javára megállapított 360.000 Ft perköltséget. Az elsőfokú ítéletet a kár keletkezésének időpontja, ebből eredően a kár okozás időtartama és azösszegetek tekintetében egyaránt támadta. A kár keletkezésének kezdő időpontja 2002. július 25-e, amikor a II.r. alperes tudva a valótlan állításokról, a G. ... hrsz-ú kommunális szennyvíz, szennyvíziszap ürítő, kezelő telep tevékenységét azonnali hatállyal felfüggesztette. Valótlan állítás volt, hogy a felperes nem rendelkezik hulladékkezelési tevékenységre engedéllyel, hogy a tevékenységét ellenőrizetlen körülmények között folytatja, és hogy olyan hulladékok is leürítésre kerülhetnek, amelyek a környezet elemeinek károsodásához vezethetnek. A Fővárosi Bíróság közigazgatási perben meghozott ítélete bizonyítja, hogy a felperes rendelkezett engedéllyel, számos ellenőrzési jegyzőkönyv igazolja, hogy tevékenységét a hatóságok folyamatosan

ellenőrizték. A közigazgatási perben meghozott ítélet kimondta, hogy az alperesi határozatok nélkülözik a ténybeli és jogi megalapozottságot, ezért jogszabálysértők. Mindezek alapján nem helytálló a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdéseire történő hivatkozás, mivel a hatóságok nem észleltek környezetszennyezést. Ezt a tényt alátámasztja az I.r. alperes 14/5829/6/2004. számú határozata, melyben rögzítette, hogy a tevékenység nem környezetveszélyeztető. Ugyanezt mondta ki a II.r. alperes KF: 34.543/2004. számú határozata is. A környezetvédelmi felülvizsgálatot a telephely működése, tevékenység folytatása mellett is lehetett volna végezni, ehhez nem kellett volna a telepet bezárni. Az elsőfokú bíróság a kár okozásának időtartamát tévesen és részben iratellenesen állapította meg. A határidő számításánál abban tévedett, hogy csak a működési engedély kérése és kiadása közötti időszakot vette figyelembe. A felperes 2002. július 16-án benyújtott engedély hosszabbítási kérelmére évekig nem válaszoltak, csak harminchat hónap múlva hoztak érdemi döntést. A folyamatos károkozás időtartalma tehát nem tizennyolc illetve egy hónap, hanem harminchat. Nem értett egyet a szakértő kárszámításával, mert azt nem a felperessel megkötött érvényes szerződések alapján végezte el. A szakértő nem volt árszakértő, a szennyvíziszap fogadására nincs hatósági ár megállapítva, ennek ellenére 2002. évre 2.800 Ft/m³ árral szemben 1.800 Ft-tal számolt. A felperes tényleges árbevétel-kiesése harminchat hónapra 132.211.800 Ft. Nem értett egyet a szakértői számítással az árbevétel nyereség részére vonatkozóan sem, mert a szakértő 48,7 %-ot talált az árbevételből nyereségként elszámolhatónak, holott a szennyvíziszap többletmennyiségének fogadása a felperesnek lényegében többletköltséget nem okozott. Az ítélet indokolása hiányos, a szakértőnek az árbevétel nyereség részére vonatkozó megállapítását semmiféle irat nem támasztotta alá.

Az I.r. alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel a vonatkozó jogszabályokat, de azokból részben nem helytálló jogi következtetést vont le. A Ptk. 349. § (1) és 339. § (1) bekezdéseire utalva kifejtette, hogy államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésére irányuló perekben azt kell vizsgálni, hogy az eljáró szerv dolgozója a határozat meghozatalával összefüggésben követett-e el olyan jogellenes és felróható magatartást, ami az államigazgatási szerv kártérítési felelősségét megalapozza. Következetesnek minősítette a bírósági gyakorlatot abban, hogy valamely jogszabályi rendelkezés téves értelmezése vagy a bizonyítékok téves értékelése önmagában felróható magatartást nem valósít meg, ehhez nyilvánvaló és kirívó jogsértés szükséges. A felróhatóság megállapítása elsősorban akkor történhet meg, ha az államigazgatási szerv határozata (intézkedése, mulasztása) anyagi vagy eljárási jogszabályt sért. Önmagában azonban a jogszabálysértés a felróhatóságot nem teszi megállapíthatóvá. Az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontot fogadott el, amikor az I.r. alperes tekintetében azt a következtetést vonta le, hogy a kártérítési felelősséghez szükséges felróhatóság hiányzik. Az I.r. alperes a Kt. 74. § (1) és (3) bekezdése szerint járt el határozata meghozatala során, a felperesi tevékenység felfüggesztése körében vétkessége nem állapítható meg. E törvény az I.r. alperest meghatározott

intézkedések megtételére kötelezi, kimondva, hogy a hatóság abban az esetben, ha a környezet veszélyeztetését észleli, felfüggesztheti a tevékenységet. Az elsőfokú bíróság egyetértett azzal az I.r. alperesi védekezéssel, hogy a jogszabály eltérő értelmezése illetően a mérlegelési jogkörben eltérő döntése nem alapoz meg kártérítési felelősséget. Ugyanakkor nem helytálló a döntése, amikor az I.r. alperest marasztalta a működési engedély határidőn túl történő meghozatala miatt. Az I.r. alperest az akkor hatályos Áe. 66. § (2) bekezdése értelmében teljes felülvizsgálati kötelezettség terhelte az elsőfokú hatóság határozatát és eljárását illetően. A másodfokú szervnek meg kellett keresnie az elsőfokú eljárásba bevont szakhatóságok felettes szerveit az állásfoglalások felülvizsgálata céljából. Vizsgálnia kellett, hogy az elsőfokú hatóság maradéktalanul eleget tett-e a tényállás tisztázási kötelezettségének, hogy a felperesi tevékenység megfelel-e a környezeti elemek védelmére hivatott jogszabályi előírásoknak. A Kt. a környezetvédelmi engedély megszerzésére a működési engedély kiadására irányuló eljárásban kilencven napos ügyintézési határidőt szabályoz, míg a szakhatóságok közreműködésére harminc napot állapított meg. Az iratok között fellelhetők az alperesi határozatok, az azokat alátámasztó szakhatósági nyilatkozatok, melyekből megállapítható, hogy az I.r. alpereshez 2004. december 19-én érkeztek meg az iratok és határozatát 2005. május 12-én hozta meg. Az ügy bonyolultsága, az ügyek nagy száma és torlódása miatt a szakmai felülvizsgálat hosszabb időt igényelt. Álláspontja szerint 24 napos ügyintézési késedelme nem minősíthető nyilvánvaló és kirívó jogsértésnek, és az eljárás elhúzódása sem volt oly mértékű, ami magatartását felróhatóvá tenné. Az I.r. alperes az összecszerűséget is vitatta mind a számítási mód, mind pedig a megállapított összeg tekintetében. A szakértő nem a kirendelő végzésnek tett eleget, az időintervallumok tekintetében attól eltért. A kártérítés összegének vizsgálatánál a bíróság által meghatározott vizsgált időszakot megelőző és azt követő két - két év az, ami alapján a felperes bekövetkezett kára, elmaradt haszna megállapítható. A szakértői vélemény 1. pontjában foglaltakat elfogadta, nem értett viszont egyet a 2. pontban foglaltakkal, vagyis hogy a bevételkiesésnél kizárólag a 2002. első negyedévi teljesítményeket vette figyelembe, mert ez olyan rövid időszak, ami nem tudja híven ábrázolni a felperesi gazdálkodást. Nem fogadta el, hogy csak a 2000 - 2001. éveket vette figyelembe a szakértő a 3. pont keretében végzett számításnál. Az I.r. alperes szerint a súlyozott nyereségszint 28,8 %, a felperes kieső nyeresége 22.149.344 Ft 2002-es évi bázison, és a 24 napra számítható adózás előtti bevételkiesés ilyen módon 489.384 Ft-ban számszerűsíthető.

A II.r. alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és ellenkérelmének, valamint fellebbezésének megfelelően a kereset elutasítását kérte. Másodlagosan a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Az előzményi eljárás ismertetését követően kifejtette, hogy a 2002. április 4. napján kiadott KF: 9293-2/2002. számú határozata meghozatala során a Kt. 74. § (3) bekezdésében biztosított hatáskörében járt el, miután észlelte a környezetveszélyeztetést. A

felperes a szikkasztásos tevékenységét szigeteetlen, műszaki védelem nélküli földmedrű kazettákban végezte, ami azt a veszélyt hordozta, hogy a környezet valamely elemét bármikor szennyezheti, tehát a veszélyeztetés ténye a határozathozatal előtt és alatt mindvégig fennállt. Mindezeket tetőzte a gátszakadás megtörténte, mint rendkívüli káresemény. A nagy mennyiségű kiáramló anyag szétterülése további környezetszennyezést, mint az elvi lehetőséget mindenféle hatósági mérés nélkül megalapozta. A határozat indokolása tartalmazta, hogy a gátszakadás pontos okait a korábban elrendelt felülvizsgálat során meg kell határozni, és kifejtésre került, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a telepen folytatott szennyvíz-leürítési tevékenység hulladékkezelési tevékenységnek minősül. A környezetveszélyeztetés felismerése azonnali intézkedést igényelhet, a II.r. alperes nem várhat arra, hogy a környezetkárosítás vagy szennyezés ténylegesen bekövetkezzon. Az adott esetben nemcsak észlelés történt, de a vízből vett minták laboratóriumi megvizsgálása olyan anyag jelenlétét mutatta ki, ami nagy valószínűséggel okozta a bűzhatást. A később benyújtott környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alátámasztotta az azonnali helyes döntést, mert nemcsak környezetveszélyeztetés állt fenn, hanem tényleges környezetszennyezés is, minthogy a telep alatt talajvíz-szennyeződést mutatott ki, ami 70-80 méterre juthatott a teleptől. A felfüggesztés időtartamának megállapításánál a II.r. alperes figyelembe vette, hogy a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat végén a Kt. 79. §-a alapján dönt a felperes tevékenységének folytathatóságáról. A felülvizsgálati dokumentáció beadásáig nem kockáztathatta, hogy a felperes tevékenységével tovább veszélyeztesse a környezetet. A II.r. alperes a rendelkezésre álló leggyorsabb és leghatékonyabb intézkedést tette, teljes mértékben betartva a vonatkozó jogszabályi előírásokat. Az I.r. alperes 2002. június 14-i másodfokú határozatával a felfüggesztést csak az 1. számú gátszakadással érintett kazettára tartotta fenn, azonban ez a határozat is kimondta a káresemény bekövetkezését. Ez alatt mind a lakosság, mind G. Város Önkormányzata részéről nagyszámú bejelentés érkezett a II.r. alpereshez a telephely környezetében tapasztalható bűz miatt. 2002. július 19. napján meghozott határozatával a felperes telephelyén folytatott tevékenységet ismét felfüggesztette hivatkozva a jogellenesen engedély nélkül folytatott hulladékgazdálkodási tevékenységre. E körben jogszerűen alkalmazta a Kt. 74. § (3) és a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 45. § (2) bekezdését. Az I.r. alperes az e tárgyban meghozott határozatait helybenhagyta, a felperes a jogerős határozattal szemben bírósági felülvizsgálatot kezdeményezett, és kérte a határozatok azonnali végrehajtásának felfüggesztését, azonban az elsőfokú bíróság e kérelmet elutasította, és a Fővárosi Ítéltábla fellebbezés nyomán ezt a határozatot helybenhagyta indokolásában kifejtve: „tekintve, hogy a speciális jogszabályi rendelkezések célja éppen a környezetvédelmi szempontból kifogásolt tevékenység megakadályozása, önmagában az a körülmény, hogy ez szükségképpen bevételkiesést okoz a felperesnek, nem alapozhatja meg a végrehajtás felfüggesztését”. Utóbb a Fővárosi Bíróság 13. K. 30.676/2003/17. számú ítéletével a közigazgatási határozatokat hatályon kívül helyezte, a II.r. alperesnek azonban változatlan az álláspontja, miszerint hibás volt az az ítéleti megállapítás, hogy a szippantott szennyvízre, mint

folyékony hulladéokra a Hgt. hatálya nem terjed ki. Ezzel ellentétes jogi szabályozást tartalmaz a Hgt. 2. § (1) bekezdése, (2) bekezdés c) pontja, 3. § d) pontja és a 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet 3. § b) pontja. A tevékenység felfüggesztése álláspontja szerint a vonatkozó jogszabályi előírásoknak mindenben megfelelt. Ha a másodfokú bíróság ezzel nem értene egyet, úgy az esetleges téves jogszabályértelmezés vagy a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg, a bizonyítékok bizonyító erejének eltérő értelmezése nem minősül jogellenes magatartásnak.

A részleges felülvizsgálatra kötelező határozat teljesítési határidejét a felperes kérte meghosszabbítani, melyhez a II.r. alperes hozzájárult. A dokumentáció elkészítéséhez a felperesnek több mint kilenc hónapra volt szüksége, és 2002. november 18. napján nyújtotta be. A II.r. alperes jóhiszeműségét bizonyítja, hogy nem szabott ki végrehajtási bírságot, mert a II.r. alperesnek is az volt az érdeke, hogy a környezeti állapotok feltárása megtörténjen. A kérelem beérkezését követően 2002. december 16-án a II.r. alperes megkereste az érintett szakhatóságokat, és ezek a szervek állásfoglalásukat 2003. február - március hónapokban terjesztették elő. Az állásfoglalások beérkezése után több határozattervezetet készített, a legelsőt 2003. július 18-án, és ez még a tevékenység folytatásának megtiltására, a leürítő hely azonnali bezárására irányult. Ezt követően folyamatos konzultációk zajlottak a II.r. alperes működési rendjének megfelelően. A határozat meghozatalát illetően hivatkozott az Áe. 26. §-ára, mely a közigazgatási szerv kötelezettségévé teszi a döntéshozatalhoz szükséges tényállás tisztázását, mert enélkül semmilyen döntés nem hozható. Az államigazgatási eljárás törvényessége, szakszerűsége és eredményessége nagymértékben attól függ, hogy a tényállás tisztázása körültekintően történt-e meg. Jogszabálysértő az eljárás, ha a hatóság a tényeket nem tárja fel teljes körűen. Ez indokolta, hogy több határozattervezet készült. Csak a tényállás folyamatos tisztázása következtében vált lehetővé a környezetvédelmi működési engedély kiadása. A II.r. alperes szervezeti felépítése, működési rendje, létszáma, az eljárások kimagasló száma, bonyolultsága nincs összhangban a jogalkotó által meghatározott ügyintézési határidővel. A késelem tehát álláspontja szerint nem felróható, egymagában a jogszabálysértően késedelmes ügyintézés nem ad alapot a felróhatóság megállapítására.

2004. október 27-én a II.r. alperes a felperesnek kiadta a környezetvédelmi működési engedélyt, a benyújtott fellebbezés alapján az I.r. alperes azonban az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és csak előkezelt iszap lerakására adott engedélyt a külön kiadásra kerülő meghatározott feltételekkel, továbbá azzal a megkötéssel, hogy a különböző hasznosítási eljárások a régió hulladékgazdálkodási tervével összhangban valósuljanak meg. Nem engedélyezte azonban a szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését. A II.r. alperes hangsúlyozta, hogy a felperes a többlet feltételként szabott hulladékkezelési engedélyt nem kérte. Miután a felperes szabályszerű működésének feltétele lett volna a hulladékkezelési engedély megléte, így erre vonatkozó kérelem benyújtása nélkül a felperes a környezetvédelmi működési engedély megléte mellett sem működhetett volna. Erre alapítva állította, hogy a kártérítési felelősség okozati

összefüggés eleme is hiányzik. Kifogásolta, hogy nem történt meg annak vizsgálata, hogy a felperes állítólagos kárának megtérülését, kárának hiányát hogyan befolyásolta az, hogy a felperes másik, G. ... hrsz-ú telephelyén a tevékenységet továbbra is folytatta. Kifogásolta a kártérítés összegszerűségét illető ítéleti megállapításokat, mert az elsőfokú bíróság nem indokolta meg, ítéletéből hiányoznak azok a körülmények, amelyek alapján megállapítható, hogy a kirendelt szakértő véleményének elfogadásakor az elsőfokú bíróság mit vett irányadónak. Hiányzik annak kifejtése, hogy az I.r. alperes által tanúként indítványozott személy által előadottak alapján, de figyelemmel az alperesek nyilatkozatára is, miért nem került sor másik szakértő kirendelésére. A szakértő nem a kirendelésnek megfelelően terjesztette elő szakvéleményét, hiszen az arra vonatkozott, hogy a tárgyi időszakot megelőző és az azt követő két - két évet is vizsgálni kell, míg a kirendelt szakértő a 2005. júliusát követő időszakot nem vizsgálta. Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a II.r. alperes 2003. április 13-ig hozhatta volna meg a jogszabály által előírt határidőben a határozatát. Az állítólagos károkozás időpontja tehát 2003. április 13-a. Az elsőfokú bíróság a kamatszámítás kezdetének időpontját ehhez képest tévesen állapította meg.

A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében felülbírált, mivel annak a fellebbezések folytán jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt (Pp. 228. § (4) bekezdés).

A másodfokú bíróság a jogvita elbírálásánál a következő körülményeknek tulajdonított jelentőséget.

A II.r. alperes, mint elsőfokú környezetvédelmi hatóság KF. 59.035-2/2001. számú határozatával a G. ... hrsz-ú ingatlan tekintetében - ahol a felperes szennyvízleürítő tevékenységet folytatott -, részleges környezetvédelmi felülvizsgálatot rendelt el, melyet az I.r. alperes KTF. H-2404/2/2001. számú határozatával részben megváltoztatott, a felperes számára a teljesítési határidőt 2002. június 30. napján állapította meg. 2002. márciusában a felperes által üzemeltetett egyik kazettánál gátszakadás történt, és az ennek nyomán megindított eljárásban a II.r. alperes KF: 9293-2/2002. számú határozatával a részleges környezetvédelmi felülvizsgálat idejére a felperest a hulladékgazdálkodási tevékenység teljes felfüggesztésére kötelezte. A felperes fellebbezése nyomán az I.r. alperes a határozatot megváltoztatta, a tevékenység felfüggesztését a gátszakadással érintett kazettára tartotta fenn. Ezen jogerős határozattal szembeni bírósági felülvizsgálatra nincs adat. A felperes tevékenységét érintő panaszbejelentések folytán a II.r. alperes 2002. július 19. napján meghozott KF: 9293-20/2002. számú határozatával az elrendelt részleges környezetvédelmi felülvizsgálat idejére a felperes tevékenységét a G. ... hrsz-ú telepen újfent felfüggesztette, mert a felperes hulladékkezelési engedéllyel nem rendelkezik, így e tevékenységet ellenőrizetlen körülmények között folytatja, ami a környezet elemeinek károsodásához vezethet. E határozat indokolását 2002. augusztus 22. napján KF: 9293-20/2002-II. szám alatt kiegészítette. A felperes a kiegészített határozatot megfellebbezte, de az I.r. alperes 2003. január 16. napján meghozott H-2416/2/2002. számú határozatával

helybenhagyta. A jogerős közigazgatási határozat ellen a felperes 2003. március 12. napján keresetet terjesztett elő a bírósági felülvizsgálat érdekében, kérve egyben az I.r. alperesi határozat végrehajtásának felfüggesztését. A Fővárosi Bíróság 2003. március 18. napján meghozott 13. K. 30.676/2003/1-I. számú végzésével a felperes végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, mert a KK 14. állásfoglalásban felsorolt okok fennálltát a felperes a kérelmében nem igazolta, majd a felperes ismételt kérelme alapján 2004. május 9. napján meghozott 13. K. 30.676/2003/15. számú határozatával az I.r. alperes H-2416/2/2002. számú határozata végrehajtását felfüggesztette, végül a 2004. június 10. napján meghozott 13. K. 30.676/2003/17. számú ítéletével az I.r. alperes H-2416/2/2002. számú határozatát az elsőfokú határozatokra is kiterjedően hatályon kívül helyezte. A II.r. alperes 2004. október 27. napján meghozott KF: 34.543/2004. számú határozatával a részleges környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentáció alapján a környezetvédelmi működési engedélyt a felperesnek kiadta folyékony kommunális hulladék (szennyvíz) fogadására és elhelyezésére földkazettákban azzal, hogy a tevékenység csak érvényes hulladékkezelési engedély birtokában végezhető, és a működési engedély a hulladékkezelési engedély jogerőre emelkedése után egy évig, de legfeljebb 2007. október 31. napjáig érvényes. Ezt a határozatot a felperes fellebbezése nyomán (is) az I.r. alperes 2005. május 12. napján meghozott 14/5829/6/2004. számú határozatával megváltoztatta, a környezetvédelmi működési engedélyt csak szennyvíztisztításból származó, előkezelt iszap lerakására adta meg a külön kiadásra kerülő kezelési engedélyben meghatározott feltételekkel. A szippantott házi szennyvíz földmedrű kazettákban történő elhelyezését nem engedélyezte, egyebekben a II.r. alperes határozatát helybenhagyta. E határozattal szemben a felperes a bírósági felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslatát nem vette igénybe. Vagyis ezzel zárult le a KF. 59.035-2/2001. számú határozattal elrendelt részleges környezetvédelmi felülvizsgálat. Megjegyezendő: a felperes a környezetvédelmi felülvizsgálathoz szükséges dokumentációt a megszabott határidő alatt a megszabott tartalommal nem terjesztette elő, ez csak - a felperes által igazoltan - 2002. november 19. napján történt meg.

E tényeknek a Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott kártérítési felelősség általános feltételei (jogellenes magatartás, kár, okozati összefüggés, felróhatóság) szempontjából van jelentősége. Nem vitathatóan a II.r. alperes a felperest jogszerűen kötelezte részleges környezetvédelmi felülvizsgálatra, ezt maga a felperes sem tette vitássá. Az elrendelt környezetvédelmi felülvizsgálat önmagában a felperes működését nem érintette, de annak tartama alatt a felperes tevékenységét kifogásoló lakossági és önkormányzati bejelentések történtek, illetve az 1. számú kazetta gátszakadásával konkrét környezetkárosítás is bekövetkezett, előrevetítve a hasonló kialakítású kazettákat érintő veszélyhelyzetet. Ebben a szituációban a felperes cselekvősege - az adatok szerint - nem a kifogásolt állapotok megszüntetésére irányult, sőt az elrendelt környezetvédelmi felülvizsgálathoz szükséges dokumentáció előterjesztésében őt magát is négy és fél hónapos késedelem terhelte. Jelentős körülmény, hogy a közigazgatási perben felülvizsgált határozatok meghozatala pont arra az időre esett, amikor a felperes a

dokumentáció benyújtásával késedelmeskedett. A felperes a károsodását arra vezette vissza, hogy bírósági felülvizsgálattal érintett határozat a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtandó volt, ezért a határozattal érintett telepen a tevékenységét nem folytathatta. A felperes a tevékenységét a sérelmezett határozatok miatt 2002. július 19. és 2004. május 24. napja közötti időben nem folytathatta. Az előbbi időpont a II.r. alperes KF: 9293-20/2002. számú határozatának meghozatala napja, míg az utóbbi időpont a közigazgatási perben eljáró bíróság végrehajtást felfüggesztő határozatának felperes részére történő kézbesítése, ugyanis e határozat folytán az alperesi határozatok végrehajthatósága megszűnt, vagyis a felperes a kifogásolt tevékenységét folytathatta. Hogy ezt követően az alperesek előtti eljárás miként és hogyan húzódott el, az oksági folyamatban indifferens, mert nem volt olyan alperesi határozat, ami a felperesnek az adott telepen a tevékenységét kikényszeríthető végrehajtás útján akadályozhatta volna, kivéve a gátszakadással érintett 1. számú földkazettát. Az e tárgyban meghozott I.r. alperesi határozatot azonban a felperes bíróság előtt nem támadta meg, így annak jogsértő voltát bírósági ítélet nem mondta ki, és figyelemmel a gátszakadás tényére jogszerű volta kétségbe sem vonható. Hangsúlyozandó, hogy a bírósági felülvizsgálat csak és kizárólag azokat az alperesi határozatokat érintette, amelyek a tevékenység felfüggesztéséről rendelkeztek, és e határozatok hatályon kívül helyezésével a tevékenység folytathatóvá vált. Hogy a felperes a tevékenységet mely ok miatt nem folytatta, az alperesek magatartásával okozati összefüggésben nem áll.

A kártérítési felelősség tekintetében a releváns időszak 2002. július 19. és 2004. május 24. napja között tartott. Az alperesek a felperes tevékenységét azért függesztették fel, mert azt környezetveszélyeztetőnek minősítették. A Kt. 4. § a) és l) pontjai szerint a törvény alkalmazásában környezeti elem a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői, környezetveszélyeztetés pedig az a tevékenység vagy mulasztás, amely környezetkárosítást idézhet elő. A Kt. 74. § (1) bekezdése kimondja, hogy felügyelőség az érdekelt tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében - teljes körű vagy részleges - felülvizsgálatra kötelezheti a 73. § (1) bekezdésében meghatározott esetben, továbbá kötelezi, ha környezetveszélyeztetést, illetve környezetszennyezést észlel. E § (2) bekezdése értelmében a felügyelőség az érdekelt tevékenysége környezetre gyakorolt hatásának feltárása érdekében - teljes körű vagy részleges - felülvizsgálatra kötelezi akkor is, ha a) környezetkárosítást észlel; b) kiemelten védett, védett, illetőleg védőterületen (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék, valamint ezek védőövezetei, vízminőség-védelmi terület, hidrogeológiai védőterület, valamint az ivó-, ásvány- és gyógyvízkivételek védőterületei) környezetet veszélyeztető, szennyező vagy károsító tevékenységet észlel; c) a környezetvédelmi engedélyhez, illetőleg egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységet ilyen engedély nélkül kezdett meg vagy folytat; d) a külön jogszabályban meghatározott feltételek fennállnak. Végül, ha a felügyelőség a környezetvédelmi felülvizsgálat alatt környezetveszélyeztetést vagy

környeztkárosítást észlel, akkor az azt okozó feltárt tevékenységet a hatásterületen teljes körűen vagy részlegesen korlátozhatja, illetőleg felfüggesztheti (Kt. 73. § (3) bekezdés). Az alperesek számára a jogalkotó mérlegelési jogot biztosított abban a tárgyban, hogy ha környezetvédelmi felülvizsgálat tartama alatt környezetveszélyeztetést vagy környeztkárosítást észlel, a tevékenységet felfüggeszék. Az alperesek e mérlegelési tevékenység keretében arra a következtetésre jutottak, hogy a felperes tevékenysége veszélyezteti a környezetet (lakossági bejelentések arra az időre koncentráálódtak, amikor a felperes működött), e mérlegelési jogkörben meghozott döntés esetleges hibája felróhatóság megállapítására nem ad alapot, erre tekintettel önmagában a felperes tevékenységét felfüggesztő határozat meghozatala az együttes feltételek legalább egyike hiányában, a kártérítési felelősséget nem alapozza meg.

A másodfokú bíróság szerint egyébként az, hogy a felperes a bírósági felülvizsgálat tartama alatt több mint egy évig nem folytathatta a tevékenységét annak tudható be, hogy a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelme alapjául nem tudott olyan okot megjelölni, amit a közigazgatási perben eljáró bíróság akceptálni tudott volna, és ez a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján a kárelhárítási, kárenyhítési kötelezettség elmulasztásaként értékelendő.

A másodfokú bíróság tehát az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította.

A pereszes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében köteles megtéríteni az alperesek képviselőjével felmerült első- és másodfokú képviselői munkadíjat (Pp. 75. § (2) bekezdése), továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket.

Budapest, 2009. november 19.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Madarász Anna sk.
előadó bíró

Dr. Hóbl Katalin sk.
bíró

A kiadmány hitelül: